

ningen som han erklærede, skulde være en Fare i urolige Tider, at den skulde løfte en fremmed Magt hertil, mere end om vi ikke havde Fæstningen, det er det, hans sunde Fornuft siger ham, men vor sunde Fornuft siger os noget ganske andet; vi, der have med Forsvarsvæsenet at gøre, ere fuldt overbeviste om, at Fæstningen vil være det bedste Middel til at bevare Freden her for gamle Danmark. Den ærede Folketingsmand for Sorø Amts 3dje Valgkreds (Rædt) havde jeg derimod mindre godt ved at kunne forstaa, thi han svagede, synes jeg, fra den ene Side til den anden. Han begyndte som absolut Tilhænger af Socialisternes Udtalelser, de Udtalelser, der vare komne blandt andet i det tidligere Møde fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds (M. Klausen); men saa endte han alligevel med at tale om at staa til sidste Mand. Naar, det var mig en Glæde, thi det kunde jo altsaa — det sidste nemlig — dog være saadan en lille Antydning af, at det Parti, han dog vilde holde lidt gode Miner med, maaste en Gang kunde komme til at indse det gode og lønne i at staa til sidste Mand for Fædrelandet. Naar den samme ærede Folketingsmand erklærede, at han godt kunde forstaa, at det socialistiske Parti der bestod af en Samfundsklasse, hvoraf det store Flertal var Arbejdere — og det udtalte han meget bestemt — vare Fjender af Militærvæsenet og Militarismen, saa vil jeg bemærke, at vi jo alle sammen her ere Fjender af Militarismen, men Fjender af Militærvæsenet ere vi dog ikke alle sammen i den Forstand, han udtalte det. Naar han saa talte om Arbejderne og stak dem over een Kam og holdt dem alle for Socialister, saa tror jeg dog, det er lidt for meget; han tog her Munden alt for fuld, thi at være Arbejder er dog ikke synonymt med at være Socialist. (S. Ulsen: Det kommer nok!) Ja, hvad der vil komme i Fremtiden, er et stort Spørgsmaal, som ingen af os raader over. Det samme ærede Medlem for Slagelse talte om Svejtserne og sagde, at de alle vare beredte til at forsvare deres Land. Ja, det er sandt, og netop Svejtserne ere et Folk, som give Bevis paa, at de ikke ere bange for at koste paa Forsvarsvæsenet mere, end vi koste her i Danmark, og Forsvarsvæsenet der er i en saa god Orden, at de forhaabentlig ville kunne forsvare deres Neutralitet under en eventuel Krig. Det samme tør man ikke sige her til Lands, naar man stadig vil nægte de Bevillinger, som behøves til at holde vore Forsvarsmidler i Orden. Jeg vilde meget beklage, om det Tilfælde skulde komme, at jeg skulde komme til at bebrejde de Medlem-

mer af den lovgivende Forsamling, der i disse Aar have været saa tærbne med militære Bevillinger, at de Uheld, der under en eventuel Krig kunde indtræffe, var deres Skyld, ligesom det i sin Tid var den lovgivende Forsamlings Skyld, at vi i 1864 maatte møde vore Modstandere saa lidt forberedte til Krig, som vi i Virkeligheden vare, uden Vaaben og uden Klæder. Jeg tror hermed at have sagt, hvad der ligger mig paa Sinde og skal ikke trætte den ærede Forsamling med mere.

Mf. Christensen: Jeg skylder den højtærede Minister Tak, fordi han med sin sædvanlige Glsførdighed har villet hjælpe mig paa Gled til en Fortaaelse, som efter den højtærede Ministers Mening skulde være en bedre Fortaaelse af vor Fæstning, og i den Anledning forsøgte at belyse Værdien af Kjøbenhavns Befæstning gennem historiske Eksempler. Jeg maa dog til min Beklagelse tilføje, at det er blevet ved Forsøget. Det er jo saaledes, at det historiske Materiale har staaet til Raadighed saavel for den højtærede Minister som for mig, og vi have begge to gennemgaaet det. Maaste har jeg ikke i saa fuldt et Omfang som den højtærede Minister gennemgaaet det, det kan nok være, men vi have begge gennemgaaet det, og hver paa sin Maade draget Resultater ud deraf. Med Hensyn til Fæstningernes Betydning i den sidste franske Krig fastholder jeg med Bestemtighed den Mening, jeg fremsatte, at enhver Fæstning var en Musfælde eller en Rottfælde for den franske Arme, som lagde sig ind i den. Saaledes gif det f. Eks. ved Metz, Sedan, ja selv i Paris, som jo af den højtærede Minister blev fremhævet som et lykkelige Eksempel paa, at den havde gjort, hvad der under den daværende Situation kunde gøres, ved nemlig at binde den tyske Arme og saaledes imidlertid give Plads for Syddarmeernes Reorganisation. Jeg har imidlertid læst den Historie paa en anden Maade, og jeg tror, de fleste Frantsmænd ville være enige med mig i min Opfattelse paa dette Punkt, og ikke med den højtærede Minister, naar jeg siger, at dersom disse Fæstninger i Nordfrankrig, naar Metz ikke havde været, vilde Bazaine og hans Arme ikke være bleven taget til Fange, og naar Sedan ikke havde været, vilde Mac Mahons Arme have været fri, og saa kunde de have gaaet den samme Vej tilbage, som Napoleon gif i sin Tid for de allierede Tropper, leveret Kampe og senere forenet sig med Garnisonen, som saa i selve Paris. Det vilde, naar de franske Tropper havde forenet sig, have udgjort en meget betydelig Arme.